

Nacionalinis muziejus
LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAIKŠTYSTĖS
VALDOVŲ RŪMAI

EDUKACIJA

**KĄ VEIKTI MUZIEJUJE
MAŽIEMS IR DIDELIEMS?**

www.valdovurumai.lt

Į MUZIEJŲ: KAS, KĄ IR KADA?

Kas yra Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai?

Mūsų muziejus – tai pagal archeologų rastus pilių ir rūmų pastatų likučius (pamatus, statybines medžiagas) bei XVIII a. dailininkų paveikslus atkurta Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rezidencija. Šioje vietoje daugiau nei prieš 700 metų įsikūrė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovai. Kai 1323 m. viename savo laiškų didysis kunigaikštis Gediminas (valdė 1316–1341) Vilnių pavadino savo miestu, šis jau buvo visos didelės valstybės centras, o čia stovėjusi valdovo pilis simbolizavo valdžią ir galybę. Bėgo metai, keitėsi valdovai, keitėsi ir jų rezidencija. XV a. pabaigoje pilis buvo pertvarkyta į gotikinius rūmus, XVI a. virto prabangia renesansine rezidencija, o XVII a. suspindo prabangiuoju baroku. Apie pilį, rūmus ir jų šeiminingus pasakoja mūsų muziejaus ekspozicijos.

Ką muziejuje galima pamatyti?

Ekspozicija išdėstyta keturiuose aukštuose. Ją sudaro dvi dalys. Rūsyje ir pirmame aukšte saugomi archeologų rasti senųjų Lietuvos didikų kunigaikščių rūmų pastatų likučiai ir tuo metu gyvenusiu žmonių daiktai. Kad šiuos daiktus galėtume pamatyti, dirbo daug mūsų muziejaus darbuotojų: archeologai juos rado ir įvertino, restauratoriai atnaujino. Daiktai eksponuojami specialiai tam skirtose vitrinose, prie kiekvieno iš jų yra numeris ir aprašas, juos parengė muziejinkai ekspozicijų kūrėjai. Šiuo metu lankytojai gali apžiūrėti apie 1 500 archeologų rastų daiktų.

Ant sienų kabo standai, juose rasite detalius istorinių epochų aprašymus, valdovų giminių genealogines schemas, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėlapius. Standai, kaip mokyklinio vadovėlio tekstai, pasakoja apie svarbiausius Lietuvos valstybės ir šių rūmų įvykius. Kiekvienas standas ir vitrina pažymėti specialiu numeriu. Vitrinose laikomi daiktai iliustruoja standų pasakojimo tekstą, pavyzdžiui, stende galima perskaityti apie didikų kunigaikštį Vytautą, o vitrinoje galima apžiūrėti kalaviją, kurį naudojo vienas iš jo karių, galbūt besikaudamas Žalgirio mūšyje!

Antrame ir trečiame aukštuose įrengti atkurti gotikiniai, renesansiniai, manieristiniai bei barokiniai kambariai, salės ir menės. Šių salių puošyba paremta archeologų rastų statybinių medžiagų fragmentais – pagal senųjų koklių ornamentus ir spalvas atkurtos krosnys ir grindys. Sienas puošia čia gyvenusiu valdovų ir valdovių portretai, jų gyvenamuoju laikotarpiu tapyti paveikslai ir įvairias valdovų mėgtas legendas pasakojantys austi paveikslai – gobelenai. Vaikščiodami gotikinėse, renesansinėse ar barokinėse menėse pajusite senųjų epochų dvelksmą, suprasite, kaip atrodė menės šių rūmų šeimininkų gyvenimo metais.

Ką muziejuje galima veikti?

Po muziejų galima pasivaikščioti, perskaityti stenduose pateiktą informaciją ir susipažinti su muziejaus kūrimo istorija, apžiūrėti eksponatus vitrinose, pasižvalgyti po menės ir valdovų audiencijos sales, pasikelti į apžvalgos aikštelę bokštelyje ir pasigrožėti miesto panorama.

Muziejuje galima daug ko sužinoti ir išmokti, ypač dalyvaujant mūsų edukaciniuose užsiėmimuose.

Kada muziejus dirba?

Rugsėji–gegužė:

Antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais, šeštadieniais 10–18 val.

Ketvirtadieniais 10–20 val.

Sekmadeniais 10–16 val.

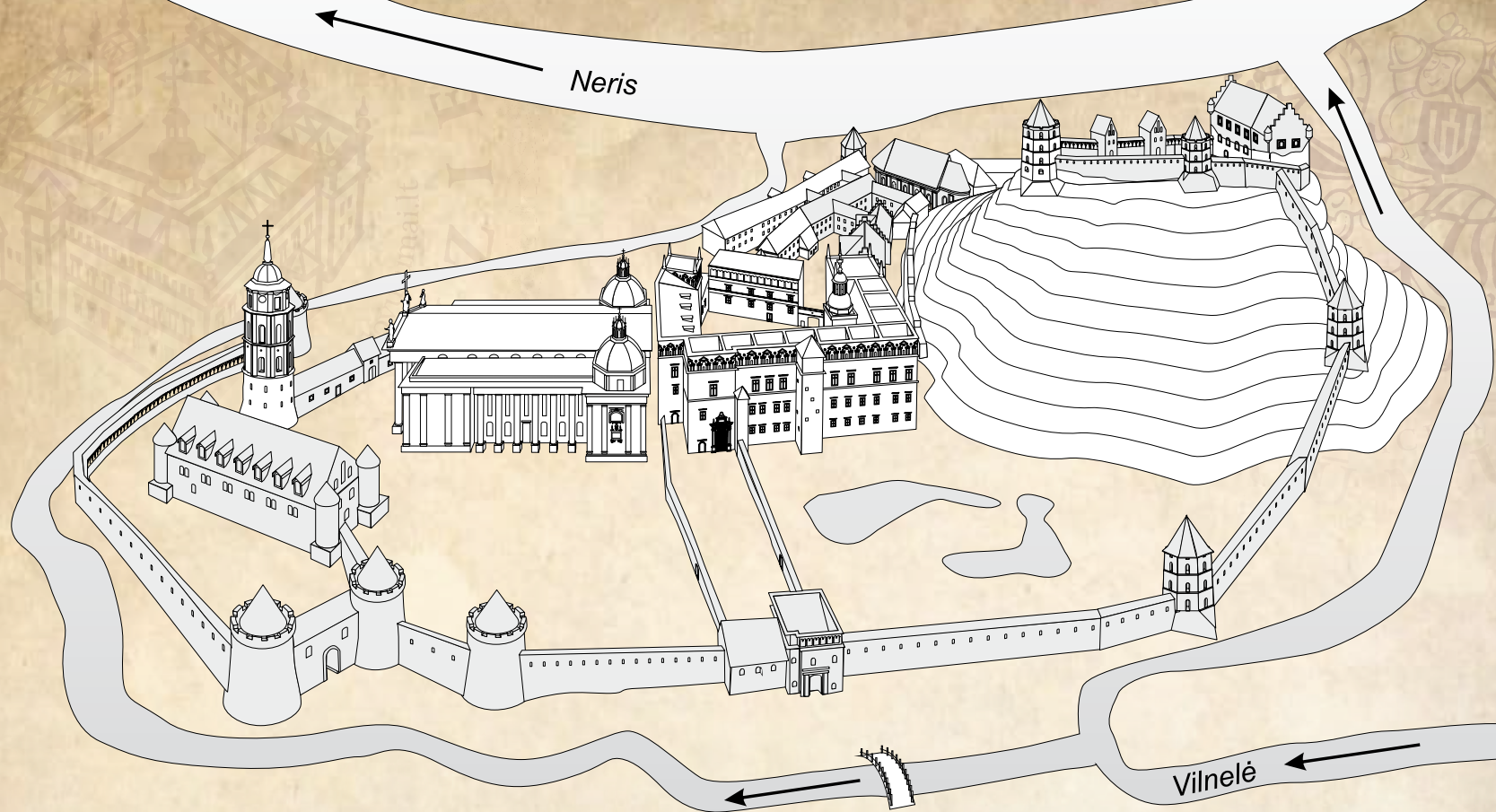
Birželį–rugpjūtį:

Pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais, sekmadieniais 10–18 val.

Ketvirtadieniais, penktadieniais, šeštadieniais 10–20 val.

Paskutiniai lankytojai įleidžiami likus valandai iki muziejaus uždarymo.

EDUKACINIS UŽSIĖMIMAS: KAS, KAIP IR KIEK?

Edukacinė veikla Valdovų rūmų muziejuje – tai pažintis su muziejaus ekspozicijomis, nes visi užsiėmimai vyksta ekspozicijų erdvėje. Įvairiais aktyvaus pažinimo ugdymo metodais supažindiname su Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politinio, kultūrinio, ekonominio ir kasdienio gyvenimo aspektais. Šioje knygelėje trumpai pristatome edukacinius užsiėmimus.

Dauguma užsiėmimų parengti išsamiai išanalizavus bendrąsias ugdymo programas, pradedant priešmokykliniu ir baigiant viduriniu ugdymu, todėl padeda lavinti gebėjimus, formuojamus bendrojo ugdymo laikotarpiu. Per užsiėmi-

mus tyrinėjame pirminius šaltinius, mokomės interpretuoti ir pateikti tiriamojo darbo rezultatus, laviname komandinio darbo ir bendradarbiavimo įgūdžius, gebėjimą rasti ir atrinkti informaciją, suvokti priežasties ir pasekmės ryšius.

Kaip ir kam rengiami edukaciniai užsiėmimai?

Edukacinius užsiėmimus rengia įvairių sričių muziejaus specialistai: istorikai, edukologai, archeologai, muzikai, pedagogai. Siekiame, kad muziejus būtų atviras ir įdomus visiems, todėl kviečiame ne tik mokinius, bet ir tėvelius su mažyiais, kurie dar nelanko ugdymo įstaigų, laukiame senjorų, o dalį programų galime pritaikyti specialiųjų poreikių turintiems žmonėms. Edukaciniuose užsiėmimuose laukiami visi!

Kaip išsirinkti edukacinį užsiėmimą?

Prieš užsisakant edukacinį užsiėmimą pravartu išanalizuoti šiame leidinyje pristatomas jų anotacijas. Jose trumpai aprašomas užsiėmimo turinys, nurodoma, kokio amžiaus tarpsnio (klasės) ir interesų vaikams ar suaugusiesiems jis rekomenduojamas, į kokio mokomojo dalyko programą orientuotas. Taip pat nurodoma užsiėmimo trukmė (atsižvelgiant į amžiaus tarpsnius – nuo 45 min. iki 1 val. 30 min.).

Jeigu į muziejų išsirengėte su klase, patariame pasirinkti edukacinį užsiėmimą, kurio tema ir turinys derėtų su pamokose ką tik analizuota arba numatoma analizuoti medžiaga. Pirmuoju atveju užsiėmimas padėtų pritaikyti ir pagerinti mokinių jau įgytas žinias, antruoju atveju muziejuje sužinota informacija galėtų tapti įvadu, padidinančiu numatomos mokyti(-s) medžiagos patrauklumą bei suprantamumą.

Planuodami išvyką į muziejų atsižvelkite ir į mokinių polinkius bei interesus, aptarkite išvykos tikslus, suformuluokite uždavinius. Rekomenduojame parengti konkrečias užduotis su gairėmis – į ką derėtų atkreipti daugiausia dėmesio, kokių re-

zultatų reikėtų siekti. Jeigu planuojate eiti su šeima, apgalvokite, kuo norite sudominti savo vaikus ir kuo Jūsų vaikai domisi.

Kaip pasirengti išvykai į muziejų?

Susipažinkite su Valdovų rūmų muziejaus lankymo taisyklėmis (žr. <http://www.valdovurumai.lt/lankytojams>). Pasidairykite po mūsų muziejaus erdves su virtualiu gidu (<http://3dvilnius.lt/valdovurumai/>) ir užsiregistruokite į Jus sudominusį edukacinį užsiėmimą: darbo dienomis nuo 9 iki 17 val. skambinkite tel. (8 5) 261 7445, mob. +370 684 12 017 arba rašykite el. p. edukacija@valdovurumai.lt. Būtinai registruokitės iš anksto, kad galėtume suderinti Jūsų apsilankymo laiką.

Atkreipkite dėmesį, kad užsiėmimo dalyvių skaičius ribotas – į vieną grupę priimame nuo 12 iki 25 asmenų. Jei planuoja atvykti daugiau mokinių, suskirstykite juos į dvi grupes ir užsisakykite du edukacinius užsiėmimus.

Dėl muziejaus salių uždarymo arba ekspozicijos keitimo bei koregavimo edukacinių užsiėmimų turinys gali keistis.

Kiek kainuoja edukacinis užsiėmimas?

Edukacinių užsiėmimų kainos (kitų mokesčių nėra):

5–7 metų vaikams – 0,50 Eur

Mokiniams, studentams, senjorams – 1,00 Eur

Suaugusiesiems – 3,00 Eur

Mažos šeimos (1 suaugusysis + 1–3 nepilnamečiai vaikai)
bilietas – 3,50 Eur

Didelės šeimos (2 suaugusieji + 1–3 nepilnamečiai vaikai)
bilietas – 6,50 Eur

Nemokamai edukaciniuose užsiėmimuose lankosi:

vaikai iki 5 metų, vaikų ir vaikų globos namų auklėtiniai, negaliejai bei socialiai remtini mokiniai (pristačius dokumentą iš mokyklos).

Laukiame Jūsų istorinėje Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijoje!

Valdovų rūmų muziejaus Edukacijos grupė

PAGRINDINIS UGDYMAS
(5–8 KLASIŲ MOKINIAMS)

SUSIPAŽINKIME – VALDOVŲ RŪMŲ MUZIEJUS

Šią apžvalginę edukacinę ekskursiją rekomenduojame mokinių grupėms, į Valdovų rūmų muziejų atvykusioms pirmą kartą.

Pirmoje ekskursijos dalyje sužinosime apie Lietuvos didikų kunigaikščių rezidencijos ir jos teritorijos raidą, pasivaikščiuosime tarp autentiškų mūrų, kuriuos gaubia atkurtas Valdovų rūmų pastatas, apžiūrėsime šioje teritorijoje aptiktus unikalius archeologinius radinius. Ekskursiją tęsime menėse su atkurtais istoriniais vėlyvosios Gotikos, Renesanso ir ankstyvojo Baroko reprezentaciniais interjerais.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

HERALDIKOS PRADŽIAMOKSLIS

*Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant
į pagrindinio ugdymo 5 ir 8 klasių istorijos programas*

Kas yra herbai? Kur ir kodėl jie buvo naudojami? Kokie asmenys ar institucijos juos turėdavo? Ką reiškė herbas senovėje ir ką – šiandien? Per edukacinį užsiėmimą sužinosime, kaip herbai atsirado, kokios jų sudarymo taisyklės, ką reiškia heraldikoje naudojamos spalvos, kokios figūros naudojamos komponuojant herbą, ką jos simbolizuoja.

Valdovų rūmų muziejaus ekspozicijose ieškosime herbinų ženklų, puošiančių gobelenus, monetas, koklius, taures ir interjerus. Įgytas žinias galėsime pritaikyti gamindami savo arba savo šeimos herbą: iš kartono išsikirpsime gotikinį skydą ir naudodami aplikacijos techniką jo laukuose komponuosime įvairias figūras, pasakojančias apie mūsų pomėgius. Sukurtus herbus galėsime pristatyti grupės draugams ir paaiškinti panaudotų spalvų bei simbolių reikšmes.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL. 30 MIN.

REKOMENDUOJAMA 5 IR 8 KLASIŲ MOKINIAMS.

VILNIAUS PILYS ŠIANDIEN

Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo 5 ir 8 klasių istorijos programas

Atliekant archeologinius tyrimus Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų teritorijoje Vilniaus Žemutinėje pilyje, išaiškėjo, kad pirmieji mūriniai pastatai čia iškilo XIII a. antroje pusėje. Žinoma, kad Gediminas buvo pirmasis valdovas, Vilniuje įkurdinęs savo pagrindinę rezidenciją. Nuo jo valdymo laikų iki XVII a. rūmų kompleksas – tiek Žemutinė, tiek Aukštutinė pilys – buvo nuolat perstatomas, didinamas, gražinamas, keitėsi jo architektūros stilius.

Per edukacinį užsiėmimą turėsime galimybę susipažinti su Vilniaus pilių architektūros raidos istorija, o įgytas žinias galėsime pritaikyti kurdami pilių planą.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL. 30 MIN.

REKOMENDUOJAMA 5 IR 8 KLASIŲ MOKINIAMS.

VALDŽIOS ŽENKLAI IR RŪMŲ CEREMONIALAS

Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo 8 klasės istorijos programą

XIV a. sutvirtėjo centrinis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdymas. Gediminaičių dinastijos atstovai savo pagrindine rezidencija pasirinko Vilnių. Vytauto valdymo metais buvo nustatytos aukščiausių valstybės pareigūnų pareigos ir hierarchija. Ilgainiui susiformavo iš įtakingiausių politikų sudaryta Ponų taryba. Ji padėjo valdovui valdyti valstybę, kartu su juo sprendė įvairius užsienio politikos klausimus. Valdovo dvaras Vilniuje tapo politiniu valstybės centru, jame posėdžiavo Ponų taryba, rinkosi Seimas, vyko iškilmingi užsienio delegacijų priėmimai.

Per edukacinį užsiėmimą susipažinsime su Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų ir svarbiausių Ponų tarybos narių (kanclerio, pakanclerio, didžiojo etmono, lauko etmono ir kt.) valdžios ženklais – insignijomis. Sužinosime, kokias funkcijas šie pareigūnai atlikdavo.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

REKOMENDUOJAMA 8 KLASĖS MOKINIAMS.

SU VYČIO ŽENKLU

Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo istorijos programą

Per edukacinį užsiėmimą susipažinsime su Vyčio – vieno seniausių valstybės herbų – istorija, aiškinsimės, kodėl pagrindine herbo figūra tapo raitelis, muziejaus ekspozicijose ieškosime Lietuvos valstybingumo simbolio atvaizdų ir sužinosime, kokių pavidalų jis įgydavo įvairiose epochose.

Užsiėmimo pabaigoje spręsimė kryžiažodį apie valdovus ir sužinosime žmogaus, kurio sugalvotas pavadinimas *Vytis* tapo Lietuvos herbo pavadinimu, pavardę.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

REKOMENDUOJAMA 5–8 KLASIŲ MOKINIAMS.

KODĖL LIETUVOS VALDOVĄ VYTAUTĄ VADINAME DIDŽIUOJU?

Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo istorijos programą

Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas (valdė 1392–1430) – pats žinomiausias iš visų Lietuvą valdžiusių valdovų. Jo vardu beveik kiekviename Lietuvos mieste pavadinta gatvė, beveik kiekvienoje klasėje rasime berniuką Vytautą ar mergaitę Vytautę. Kalbėdami apie šį valdovą dažnai pridedame būdvardį *Didysis*. Kodėl? Ar dėl to, kad Vytautas buvo aukšto ūgio? O gal todėl, kad jo valdymo metai laikomi valstybės sėkmės ir galios laikotarpiu? Ką jis nuveikė, kad valstybė taip sustiprėjo?

Į šiuos ir daugybę kitų klausimų rasite atsakymus analizuodami mūsų muziejaus ekspozicijas. Taip, tikrai – rasite patys! Atvykę į šį edukacinį užsiėmimą tapsite tyrėjais – istorikais. Kiekvienas gausite po spalvingą užduočių knygele, ji ir taps vedliu po muziejaus ekspoziciją. Eidami nuo vienos vitrinos prie kitos, skaidydami informaciją stenduose, patys rasite atsakymą į pagrindinį klausimą. Visą surinktą informaciją apibendrinsime ir sukursime valdovo Vytauto portretą.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

REKOMENDUOJAMA 5–8 KLASIŲ MOKINIAMS.

ŽEMĖLAPIS – PASAULIO VEIDAS

Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo geografijos programą

Šiandien sunku rasti sritį, kurioje nebūtų naudojami žemėlapiai – jie reikalingi projektuotojams ir mokslininkams, jūrų ir oro transportininkams, žemdirbiams, studentams, mokiniam ir turistams. O kaip buvo kuriami žemėlapiai? Kas yra pirmieji žemėlapių sudarytojai?

Per edukacinį užsiėmimą susipažinsime su žemėlapių atsiradimo aplinkybėmis, nusikelsime į senuosius amžius ir sužinosime, kada atsirado pirmieji žemėlapiai, kas juos sudarė, kam juos naudojo.

Valdovų rūmų muziejaus ekspozicijose apžiūrėsime senuosius Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėlapius ir miestų planus. Įgytas žinias galėsime pritaikyti atlikdami praktinę užduotį – reikės aprašyti ir savo sukurtuose žemėlapiuose pavaizduoti nežinomus ar išgalvotus kraštus.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

REKOMENDUOJAMA 6, 7 KLASIŲ MOKINIAMS.

Vilniaus vaizdas, apie 1545. Iš Georgo Brauno (Georg Braun) atlaso *Civitates orbis terrarum*, raižytojas Fransas Hogenbergas (Frans Hogenberg), Kelnas, 1581

VAIKYSTĖ LIETUVOS DIDŽIOJO KUNIGAİKŠČIO DVARE

Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo 5 ir 6 klasių istorijos programas

Ar žinai, kad būsimasis valdovas Žygimantas Augustas į šiuos rūmus atvyko būdamas devynerių metų? Ar kada susimąstei, ką jis veikė, ko mokėsi, kaip leido savo laisvalaikį? Apie tai, kaip prieš 500 metų gyveno vaikai, mažiausi šių rūmų gyventojai, žinoma nedaug – išliko mažai rašytinių šaltinių, vaikai retai minimi valstybės dokumentuose. Akivaizdu tik tai, kad mažieji augo labai skirtingai – vaiko priežiūrą, auklėjimą ir lavinimą dažniausiai lėmė socialinė šeimos padėtis. Vienaip buvo auklėjamas būsimasis valdovas Žygimantas Augustas, kitaip – Žygimanto Augusto žirgininko sūnus, dar kitaip – Vilniaus priemiesčių valstiečių šeimose augantys vaikai. Tačiau kaip ir šiais laikais, taip ir prieš 500 metų svarbi vaiko gyvenimo dalis buvo žaislai ir žaidimai, augantį vaiką jie pamažu įvesdavo į suaugusiųjų pasaulį. Kilmingų šeimų berniukai buvo pratinami suvokti riterių pasaulį, mergaitės – namų aplinką.

Per edukacinį užsiėmimą pasižvalgysime po ekspozicijos vitrinas, apžiūrėsime archeologų rastus vaikų žaislus ir pakalbėsime apie vaikystę. Patyrinėję senuosius žaislus, pagamintus pagal archeologinius radinius, pabandysime išsiaiškinti, kaip jie buvo naudojami, o tada sužaisime vieną seniausių, dar nuo Antikos laikų žinomą, ir visais laikais labai populiarų žaidimą kėgliais.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

REKOMENDUOJAMA 5, 6 KLASIŲ MOKINIAMS.

RAŠTIJOS TRIUMFAS

2 užsiėmimai

Užsiėmimai parengti atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo 5 ir 8 klasių istorijos, lietuvių literatūros bei technologijų programas

Pirmas užsiėmimas (gali būti užsakomas ir be antro)

Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius Žygimantas Augustas garsėjo kaip eruditas, renesansinėje rezidencijoje Vilniuje sukaukęs didžiulį turtą – apie 4 tūkst. knygų biblioteką. Kodėl žinios ir knygos yra karališka vertybė? Šią ir kitas mūsų mėginsime įminti muziejaus ekspozicijoje.

Per edukacinį užsiėmimą mokiniai bus suskirstyti į grupes, kad improvizuodami atkurtų XVI a. įvykius: įvykdytų valdovo nurodymus, išpildytų jo pageidavimus, priimtų už jį dovanas. Istorinių nutikimų rekonstruktoriai pajus pergamento ir senovinio popieriaus kokybę bei karališkų knygų įrišimo prabangą.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

Antras užsiėmimas (atskirai be pirmojo neužsakomas)

Dirbtuvėlėse iš odos skiautelės pasidarysime po knygos skirtuką, jį galėsime papuošti Žygimanto Augusto knygų vinjetėmis – mažais ornamentiniais piešiniais. Pasikalbėsime apie knygų ir kitų informacijos laikmenų formas bei ypatumus, jas apžiūrėsime.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 45 MIN.

REKOMENDUOJAMA 5 IR 8 KLASIŲ MOKINIAMS.

GOBELENUOSE PASISLĖPUSIOS ISTORIJOS

Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant į pagrindinio ugdymo meninio ugdymo ir lietuvių kalbos bei literatūros programas

Valdovų kolekcionuoti prabangūs audiniai – gobelenai – ne tik puošdavo rezidencijų interjerus, bet ir atskleisdavo savininko pomėgius, pažiūras, religiją, karines pergales. Gobelenuose būdavo išaudžiamos istorinės asmenybės, heraldiniai ženklai, mitologiniai pasakojimai ir dvaro gyvenimo momentai.

Per edukacinį užsiėmimą sužinosime įdomių faktų apie gobelenų gamybos istoriją, susipažinsime su svarbiausiais Valdovų rūmų muziejaus gobelenų kolekcijos audiniais ir juose pavaizduotais istoriniais, mitologiniais bei bibliniais pasakojimais. Praktinėje dalyje patys bandysime iššifruoti gobelene pavaizduotą mitologinį pasakojimą, komandomis kursime savo dar niekur negirdėtą legendą, o vėliau varžysimės dėdami dėlionę.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.

REKOMENDUOJAMA 5 KLASĖS MOKINIAMS.

KARYBA LIETUVOS DIDŽIOJOJE KUNIGAİKŠTYSTĖJE

*Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant
į pagrindinio ugdymo 5 ir 8 klasių istorijos programas*

Kai vakarinėje baltų gyvenamoje teritorijoje įsikūrė karingi Kryžiuočių bei Kalavijuočių ordinais ir riteriais iš visos katalikiškos Europos vyko į kryžiaus žygius užkariauti Baltijos jūros rytinėje pakrantėje įsikūrusių krikščionybės dar nepažinusių baltų genčių, karinis pasirengimas ir karyba tapo neatsiejama mūsų valstybės istorijos dalimi. Būtent karinės sėkmės suformavo tvirtus Lietuvos valstybės pamatus. Lietuviai ne tik apgynė savo gyvenamą teritoriją ir sukūrė savo valstybę, bet ir sugebėjo ją greitai plėsti. XIV a. susiformavo aiški valstybės valdymo ir gynybos struktūra, nuolat tobulėjo karinis pasirengimas ir ginkluotė. Kovos peilius keitė kalavijai, sunkėjo šarvuotė.

Per edukacinį užsiėmimą apžiūrėsime muziejuje eksponuojamus senuosius ginklus, klausysimės pasakojimo apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenę ir karius, sužinosime, kada jaunuolis galėjo tapti kariu, kiek laiko turėjo skirti, kad pasirengtų tinkamai vykdyti savo pareigas, kaip kariai buvo apdovanojami už gerą tarnybą ir kaip buvo baudžiami už nusižengimus. Galėsime išbandyti, ar sunku rankoje laikyti kalaviją, skydą, arba letą. Taip akimirkai galėsime pasijusti viduramžių kariais!

**UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.
REKOMENDUOJAMA 5–8 KLASIŲ MOKINIAMS.**

GARSIAUSIOS GINKLO PERGALĖS

*Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant
į pagrindinio ugdymo 5 ir 8 klasių istorijos programas*

Mūsų valstybę iš rytų ir vakarų supo karingi kaimynai, iki XV a. reikėjo gintis nuo vokiečių ordinų, o XV a. pabaigoje iškilo stiprėjančios Maskvos valstybės grėsmė. Bet talentingų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės karo vadų ir gerai organizuotos bei disciplinuotos kariuomenės pastangomis nuo priešų pavykda vo apsiginti. Ir ne tik apsiginti – daugelyje mūšių buvo pasiektos didingos pergalės, jos išgarsino mūsų valstybę visoje Europoje.

Per edukacinį užsiėmimą išsiaiškinsime, kaip XVI a. ir XVII a. pradžioje buvo surenkama ir mūšiu parengiama Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenė, aptarsime mūšius, kuriuose Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės, vėliau – Abiejų Tautų Respublikos kariuomenė kovos lauke susidūrė su galingomis ir daug gausesnėmis Maskvos Didžiosios Kunigaikštystės bei Švedijos Karalystės pajėgomis. Analizuosime šių kovų priežastis, eigos strategijas ir rezultatus, jų reikšmę valstybės išlikimui. Kadangi mūšių eigą lėmė asmenybės, pakalbėsime ir apie žymiausių tų laikų karo vadus: Konstantiną Ostrogiškį, Mikalojų Radvilą Rudą, Joną Karolį Chodkevičių.

**UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.
REKOMENDUOJAMA 5–8 KLASIŲ MOKINIAMS.**

SENIEJI SIMBOLIAI IR ŽENKLAI

*Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant
į pagrindinio ugdymo meninio ugdymo ir technologijų programas*

Kuo skiriasi ženklas nuo simbolio? Ženklų kalbą vartojame kasdien to net nepastebėdami – ženklus matome namuose, mokykloje, gatvėje, muziejuje. Ženkilai gali informuoti ar įspėti ir dažniausiai turi vieną reikšmę, priešingai nei simboliai, kurių vienas gali reikšti kelis skirtingus dalykus. Simbolių reikšmės gali keistis, jie gali pasakoti ne vieną istoriją ar legendą, tad juos iššifruoti ne taip paprasta.

Per edukacinį užsiėmimą pasinersime į paslaptinę senųjų simbolių ir ženklų pasaulį. Mokysimės atpažinti archeologiniuose radiniuose pavaizduotus simbolius ir interpretuosime jų galimas reikšmes.

Antroje užsiėmimo dalyje pasidarysime pakabučių iš spalvoto modelino, juose pavaizduosime sugalvotus arba jau žinomus istorinius simbolius.

**UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL.
REKOMENDUOJAMA 5, 6 KLASIŲ MOKINIAMS.**

VĒRINYS IŠ PRAEITIS

*Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant
į pagrindinio ugdymo istorijos, meninio ugdymo ir technologijų programas*

Žiedai, karoliai, auskarai, medalionai mus puošia, kelia nuotaiką, taip pat daug ką pasako apie mūsų asmenybę. Keičiantis epochoms, kinta skonis ir mados. Muziejaus ekspozicijose apžiūrėsime XIV–XVII a. pagamintus papuošalus: aukso žiedus su brangakmeniais, auskarus, atkurtas Lietuvos valdovų karūnas, stiklo karolių vėrinius. Vieni jų pasakoja apie Lietuvos kilmingųjų, kiti – apie jiems patarnavusių žmonių madą, pristato pamirštas technologijas.

Sužinosime, kokius turtus atvykęs į Lietuvos didžiojo kunigaikščio rūmus pamatė ir aprašė popiežiaus nuncijus Bernardas Bondžovonis (Bernardo Bongiovanni). Praktinėje užsiėmimo dalyje pagal XV–XVI a. stilišką ir vėrimo būdą susiversime spalvotų stiklo karoliukų ir kaurų kriauklių vėrinį.

**UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL. 30 MIN.
REKOMENDUOJAMA 5–8 KLASIŲ MOKINIAMS.**

RŪMŲ VIRTUVĖ IR PUOTOS

*Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant
į pagrindinio ugdymo technologijų ir istorijos programas*

Ar kada susimąstėte, kad šiandienis pietų stalas labai skiriasi nuo stalo, prie kurio sėdėdavo žmonės prieš 500 metų? O pastarasis buvo visiškai kitoks nei tas, kuriuo džiaugėsi išalkusieji X amžiuje.

Per edukacinį užsiėmimą susipažinsime su maisto racio no ir valgymo įpročių raida, lyginsime rūmų gyventojų ir paprastų žmonių virtuvę, išsiaiškinsime, kaip reikėjo elgtis per puotą ir kuo valdovai stebindavo savo svečius. Taip pat sužinosime, kokie egzotiški prieskoniai ir produktai atkeliavo į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rezidenciją dėl XV ir XVI a. sandūroje įvykusių didžiųjų geografinių atradimų bei kultūrinių mainų.

Archeologinėje ekspozicijoje ieškosime indų ir įrankių, susijusių su maisto gamyba ir jo patiekimu rūmuose. Praktinėje užsiėmimo dalyje bandysime atskirti bei įvardyti vietinius ir atvežtinius prieskoninius augalus ir sudėsime maisto produktų kilmės dėlionę žemėlapyje.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL. 30 MIN.
REKOMENDUOJAMA 5–8 KLASIŲ MOKINIAMS.

ANTIKA IR OPERA

*Užsiėmimas parengtas atsižvelgiant
į pagrindinio ugdymo lietuvių literatūros ir meninio ugdymo programas*

Ką Jupiteris su Junona veikia Baroko operoje? Kaip dainuoja ilgarzdis Neptūnas ir kokias arijas suokia saldžiabalsis Trojos princas Paris? Kaip jie visi atkeliavo į Lietuvą? Visa tai sužinosime per šį edukacinį užsiėmimą. Taip pat susipažinsime su Baroko epochos operos žanru ir antikiniu Virdžilijaus Pučitelio (Virgilio Puccitelli) „Elenos pagrobimo“ libretu, personažais bei simboliais, sužinosime, kad šiai operai 1636 m. teko garbė būti žanro pradininke Lietuvoje.

Aplankę atkurtas rūmų menes, pasiskirstysime vaidmenimis ir sukursime improvizuotą operos vaidinimą, išbandysime scenos efektus, muzikuosime garsiajame Lietuvos ir Lenkijos valdovų Vazų orkestre.

UŽSIĖMIMO TRUKMĖ – 1 VAL. 30 MIN.
REKOMENDUOJAMA 5, 6 KLASIŲ MOKINIAMS.

